

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

Mihael,*

po božji milosti in po božjem usmiljenju knez in škof lavantinski, prisednik prestola Njih svetosti, velikokrižnik avstrijskega Franc Jožefovega reda, doktor bogoslovja, pošlje mnogočastiti duhovščini in vernikom svoje škofije pozdrav in želi vsem blagoslov ter vse dobro od Očeta in Sina v edinosti svetega Duha!

Sin spoštuje očeta.
(Mal. 1, 16.)

V Gospodu ljubljani škofljani!

Izmed deseterih božjih zapovedi je ena edina, kateri je posebej pridejana slovesna obljuba plačila: to je prva zapoved, ki je bila z božjim prstom zapisana na drugo kamenito ploščo, kakor naglašava slavni apostol Pavel, ko piše Efežanom: Spoštuj svojega očeta in svojo mater; to je prva zapoved z obljubo; da ti bo dobro in da boš dolgo živel na zemlji. (Efež. 6, 2, 3.)

* „Danica“ podaja svojim bralcem — posebno še izvenštajarskim — pričujoči letošnji postni list mariborskega knežškofa.

List ni enodnevne veljave, kakor sploh nobena njegovih izjav. Odlični pisatelj mora samoumevno čutiti to sam — saj znači uprav v pričujočem svoj drugi nadpastirski list iz leta 1890, ki istotako govori o papeštvu, za tak: „da ga lahko tudi letos s koristjo prebirate in premišljuje.“

Zato se ne bojimo ugovora: Sedaj po veliki noči nam tiska „Danica“ postni list!

Odkrito moramo priznati, da nas oveseli vsak vročeni nam knežškofov vednostni proizvod. V vsakem je nakopičenega toliko bogoslovnega, toliko učenostnega, toliko izobrazilnega blaga, da nas je ta vera: kakor da bi knežškof Napotnik sukati znal biserno pero.

Premišljena mu je vsaka beseda, ki jo zapiše; vsak stavek; nikjer ni rečenega česa preveč, a tudi ne premalo; vmerjenost v pisavi mu je prirojena taktika.

Natisnili pa smo pričujoče posebno še to željo: da bi naši č. duhovščini v prostih urah bilo tvarina premišljevanju in študijam.

Tako, prosimo, naj umeva naše č. bralstvo vse te naše pretiskanine knškf. Napotnikovih spisov. Vredništvo.

V četrth božji zapovedi je poleg večne sreče še obljubljena tudi časna sreča. In vsakdanja izkušnja nepobitno uči, kako bogato blagoslavlja Bog pokorne otroke in kako hudo kaznuje neubogljive. Pa ta znamenita zapoved ne zadevlje le spoštovanja, pokorščine in ljubezni otrok do starišev, temveč se tiče tudi vdanosti, zvestobe in poslušnosti do gosposke, cerkvene in svetne. Zategadelj se pa tudi prepričujemo, kako srečni so podložniki, ki čislajo, ljubijo in radi poslušajo svoje predstojnike; in narobe, kako grozno tepe šiba božja nepokorne podanike. Nemiri in prepiri, vstaje in prekucije razsajajo tam, kjer ni vdanosti in pokornosti do oblasti, bodi cerkvene bodi svetne, katerih prva prihaja neposredno od Boga, druga pa posredno. Kjer ljudje ne izpolnjujejo četrte božje zapovedi, tam ni reda, zato pa tudi ne zadovoljnosti in veselja, tam ni blagoslova, zato pa tudi ne sreče in blagostanja. Za prelomom četrte božje zapovedi sledi prokletstvo.

Dvomiti pač ni, preljubi moji, da se najhujše maščuje nezvestost in nepokorščina do očeta in učenika krščanskega sveta: do svetega očeta, rimskega papeža. Kdor ne spoštuje, ne ljubi in ne posluša svetega očeta, rimskega papeža, ne more biti srečen in blagoslovljen. Rimski papež so vidni namestnik Jezusa Krista, so pravi naslednik sv. Petra in zatorej vrhovni poglavar svete cerkve, so najvišji pastir in duhovnik, po katerem nam deli božji Vzveličar svoje milosti in dobrote. Vse dolžnosti, ki jih imamo

do svojih telesnih starišev, nas vežejo v večji in višji meri meri do duhovnega očeta, rimskega papeža in do duhovne matere, svete rimsko-katoliške cerkve. Sinovsko vdanost, ljubezen in zvestobo smo katoliški kristijani iz vsega srca in vse moči dolžni svetemu očetu; in čim rajši izpolnjujemo svoje dolžnosti do pastirja jagnjet in ovčic (Jan. 21, 15, 17), tem obilnejši blagoslov božji lije nad nas in nas spremlja po potu življenja.

Četrta božja zapoved se ne da zbrisati s plošč božjih zapovedi, in zato tudi ne obljuba, ki je v tesni zvezi z njo. Kakor se zapoved izpolnjuje, tako se obljuba vresničuje. Zategadelj pa ne bo miru, dokler ne bodo rimski papež čislani in spoštovani, kakor to zapoveduje sam večni postavodajalec: Bog. Angel vojnih čet ne bo vtaknil krvavega meča v nožnico, dokler se ne prizna svetemu očetu popolna pravica. Le tedaj bo angel nebeški prinesel oljko miru in sreče na zemljo, kadar bodo sveti oče češčeni po volji božji in v popolni posesti svojih neodatnih pravic.

Zahvalno in pohvalno priznavam, da ste, predragi v Gospodu, doslej iskreno ljubili svetega očeta in ste Njih radi ubogali. Molili ste za Njih modro in vzveličalno vladanje, podpirali ste Njih po svojih močeh denarno, pa ste se radi vdeleževali vseh slovesnosti, ki so se vršile po škofiji Njim na čast, v tolažbo in podporo. Zlasti od dne 20. februarja lanskega leta, ko so slavno in srečno vladajoči papež Leon XIII. nastopili petindvajseto leto svojega najvišjega pastirovanja, ste Njih neprestano podpirali z gorečimi molitvami in milimi darovi ter ste na razne načine praznovali izredno petindvajsetletnico.

Ker pa bodo naš sveti oče dne 20. prihodnjega meseca februarja izpolnili petindvajset let svojega pontifikata ali papeževanja, hočem v letošnjem postnem pastirskem listu govoriti o tem tako redkem kakor pomembnem jubileju, za katerega primerno praznovanje se pripravlja ali je že pripravljen ves katoliški svet. Kako bi se tudi dobri otroci ne veselili vsakotere jubilejne slavnosti svojega ljubega in dragega očeta?

Vsakega hvaležnega sina in vsako hvaležno hčer napolnjuje sladka radost, kadar more praznovati slovesnost v čast in zahvalo milemu očetu. Sin spoštuje očeta. (Mal. 1, 6.)

Podobno želimo tudi mi Lavantinci, zvesto vdani otroci svetega očeta, rimskega papeža, slaviti Njih srebrni papeški jubilej ter Njim obnoviti obljubo otroške neomajljive vdanosti in pokornosti, otroške srčne ljubezni in zvestosti. Radovati se hočemo na dan Njih izvolitve in na dan Njih kronanja za vidnega poglavarja vesoljne cerkve, kakor se bo radoval ob teh spominjskih dnevih ves krščanski svet, da bo obveljal vzklik kralja in pevca Davida: Jubilate Deo omnis terra, psalmum dicite nomini eius: date gloriam laudi eius! Ukaj Bogu vsa zemlja, pojte hvalo njegovemu imenu, dajte mu čast v hvalo! (Ps. 65, 1. 2.)

Kristijani predragi!

V svojem drugem nadpastirskem listu z dne 25. meseca marcija leta 1890 sem vam razložil visoki pomen rimskega papeštva, kakor sem tudi opisal vzgledno življenje in blaženo delovanje svetega očeta papeža Leona XIII. To pismo, katero sem vam poslal o priložnosti svojega prvega potovanja v Rim h grobovoma svetih apostolov, je časovnim razmeram tako primerno, da ga lahko tudi letos s koristjo prebirate in premišlujete. V pričujoči poslanici hočem zato le bolj vobče govoriti o velikih dobrotah, ki nam prihajajo po rimski stolici.

Najprvo zaslužijo sveti oče vso čast in hvalo, ker varujejo, branijo in razširjajo edino vzveličalno vero Kristovo. Jezus je molil za sv. Petra, da ni pešala njegova vera; in s tem je prejel prvak apostolov in so prejeli vsi njegovi nasledniki dolžnost, vtrjevati svoje v sveti veri. (Luk. 22, 23.) In to višepastirsko dolžnost so natanko izpolnjevali sveti oče Leon XIII., ki so pri vsaki dani priliki povzdignili svoj glas za ohranitev svete vere. Vrhu tega so razširjali krščansko vero po navdušenih in požrtvovalnih misijonarjih tako izdatno, da

so do leta 1897, torej v dvajsetih letih, ustanovili 205 škofij in sicer dva patriarhata, trideset nadškofij, osemindesetdeset škofij, triinpetdeset vikariatov in dvaindvajset prefektur apostolskih. Nedavno, in sicer dne 17. septembra 1902, so na svetlo dali krasno apostolsko pismo *Quae mari sinico*, s katerim so uredili cerkvene razmere na Filipinskih otokih v osrednji Ameriki.

Pač ni brez globokega pomena, da se nahaja v grbu svetega očeta Leona XIII. zvezda, ki siplje svoje žarke nizdolu na zemljo. Enaka jasna zvezda, ki razganja temo, kaže potovalcu pot ter sije po katoliškem svetu, so bogonadarjeni papež Leon XIII., ki po svojih krasnih okrožnicah širijo luč svete vere in resnice.

Ker je vera Kristova močna podlaga cerkvi in svetni vladi, zato jo sovražniki drzno napadajo in se trudijo, da bi ločili vernike od katoliške vere. Celó v Rimu, katerega krščanskih prebivalcev trdna vera se je že za sv. apostola Pavla oznanjevala po vsem svetu (Rimlj. 1, 8), so nastala društva, ki bi naj vnela Rimljane za odpad od prave vere. Sveti oče pa hočejo ohraniti večno mesto kot središče krščanske vernosti in edinosti ter so zato v posebnem pismu z dne 25. novembra 1902 govorili o tej svoji želji in volji ter so vpeljali družbo kardinalov, ki bi naj na vso moč skrbeli, da se ne širi nevera in kriva vera v prestolnici rimskega papeža. Obenem so hoteli sveti oče s to napravo pokazati, kako bi se naj delovalo povsod, kjer ruje sovražnik zoper vero in cerkev. Da, kakor je treba družeb za razširjenje svete vere, tako je treba društev za ohranjenje tega najdražjega daru božjega.

Ko bi katoliški kristijani ne hoteli braniti svete vere, vtegnil bi nam Bog vzeti ta neprecenljivi dar; in potem bi oslepeli na duhu in otrpneli v srcih, pa bi zapadli krivoverstvu in neverstvu, kakor je v šestnajstem veku okužila kriva vera marsikateri kraj naše ljube in lepe domovine. Skrbimo neutrudno, da se ne vrnejo ti žalostni časi v naše dežele! Sveta cerkev ima sicer božjo obljubo vednega obstanka na svetu sploh,

ali je nima za posamezne kraje. Kjer katoličani ne cenijo po vrednosti svete vere, tam jih Bog kaznuje z raznimi nesrečami, katerih največja je malovernost ali popolna brezvernost.

Nadalje gre slava in zahvala svetemu očetu, ker so zvest varuh in kakor lev pogumen branitelj pravice, ki je najdržnejša podlaga blagodejnemu razvitku, napredku in procvitu človeške družbe. Kakor pravičnost, enako zagovarjajo in pospešujejo sveti oče vse druge čednosti. Jezus Krist je sv. Petru in vsem njegovim naslednikom vročil ključe nebeškega kraljestva, da odpirajo njegeve zaklade, da delijo milosti za bogoljubno, čednostno življenje.

Temu nasproti pa sovražniki svete cerkve zaničujejo pobožno življenje, vzbujajo strasti, širijo pohujšanje, zatirajo strah pred grehom, opisujejo papeža in škofo kot nasilnike, grdijo duhovnike in redovnike. K temu početju jih nagiba upanje, češ, da se ljudstvo ne bo več zmenilo za cerkev in njena sveta sredstva, kadar se pogrezne v nenravno življenje, temveč da bo cerkev črtilo, preganjalo in jo uničilo. Da bi se tem prej zavdal cerkvi smrtni udarec, izkušajo sovražniki tudi duhovnike premotiti, ker dobro vedo: če se pastirji vdarijo, se razkropijo tudi ovčice.

Vendar sveti oče Leon XIII. so neprestano priporočali vzgledno življenje dušnim pastirjem in duhovni čredi, opominjali so škofo in duhovnike, da naj pospešujejo med verniki pobožno življenje, svarili so pred pohujšanjem, obsojali so slabe knjige in časopise, in so se potegovali za apostolstvo dobrih tiskovin. Pač zopet ni brez posebnega pomena, da imajo sveti oče Leon XIII. v svojem grbu poleg zvezde tudi lilijo. Lilija pomena čisto in sveto življenje, kakršno živijo papež sam in ga vernikom živeti velevalo.

Kristijani predragi, potegujmo se tudi mi hrabro za pravico in druge krščanske čednosti, ustavljamo se pohujšanju in podpirajmo bogaboječnost! Če bi razuzdanost zavlada med nami, strahovala bi nas grozno šiba božja.

Nadalje smo dolžni hvalo in zahvalo svetemu očetu, ker branijo avtoriteto ali veljavo oblasti. Če se ozremo po svetu, ljubi moji, vidimo, kako vre in kipi, da bi v trenutku prekipelo, ko bi oborožene čete vsaj na zunaj ne krotile pretečih sil. Nahajajo se nemirneži, ki bi radi nemudoma razsuli obstoječi družbeni red. In kdo so ti nevarni nezadovoljneži? To so tisti, ki se nočejo ravnati po apostolskem nauku: Vsak človek bodi višji oblasti pokoren; ni namreč oblasti od drugod, nego od Boga; katere pa so, postavljene so od Boga. Kdor se torej ustavlja oblasti, ustavlja se božji volji. Kateri pa se ustavljajo, sami sebi pogubo nakopavajo. (Rimlj. 13, 1. 2.)

(Konec prihodnjic.)

† **Mihael,**
knez in škof.

Na vnebohod.

Sursum corda — srca kvišku!
(Vzklik ob predglasju
sredi sv. maše.)

Današnji veseli god, dragi, nas spominja domovine, kamor se trudimo vsi mi. — Na oljski gori blizu Jeruzalema se pričo svojih apostolov dvigne danes Gospod v nebo — njim in nam tam sedežev pripravljat. — Kateri verni kristijan ne bo danes vneto pogledoval proti kraju, kamor nas za v nebesa odošlim Kristom vabijo našega srca najgorečnejše želje; komu nas ne bi bil danes posebno mil cerkveni klic sredi izmed sv. maše: „Sursum corda — srca kvišku!“

„Sursum corda — srca kvišku“: te cerkvene besede naj bodo tudi današnjemu kratkemu premišljevanju navodilo.

*

Če ob pomladnem času, dragi, hojevaš po polju in travniku in gozdu, opaziš na planem in sredi v grmovju marsikako vzkliko cvetico, ki je ravnokar dvignila svojo glavico proti solncu, svitli dnevni luči. — Tugovala je zagrnjena v zemlji željno pričakujoč gorkejših sap; željno pomladnih solnčnih

žarkov, da bi se v njih mogla razgreti. — Dragi, le kvišku hrepeni cvetice in le kvišku toliko časa, da ne doraste, se vsemeni ter zopet drugim — morebiti pisanim še bolj — prostora ne naredi. — Ali ti ta kvišku hrepeneča hčerka iz narave ne govori tega istega, kakor cerkev danes svojo besedo: „Sursum corda — srca kvišku?“ — Le v višavi, dragi, naj bodo tvoje misli in naj bo doma hrepenenje tvojega srca!

Če potuješ, dragi, po bližnjih ali oddaljenejših krajih, večkrat prideš do gore, ki vzrašča sredi iz planjave, viša in viša postaja; tako visoka, da se o njej pravi, kakor da bi kipela v nebo. Ko ogleduješ goro, dragi, ter se čudiš božjemu veličastvu v stvarjenju, ki je stavilo svoji vsegamogočnosti take priče, prihaja ti v misel tudi tu uk, ki ti ga ono govori po gori: „Sursum corda — srca kvišku!“ — le tje proti kraju, kamor vedno prikazuje gora z mogočnim prstom veleč: Tam više še nad menoj; tam daleč nad sinjimi višavami še — tam si ti doma! Tako, kaj ne, ti — dragi moj — sedaj v pomladi ozelenela in vrhu svoje glave belo pokrita gora govori.

Če samega sebe premišljuješ, kako da tudi tvoje telo le kvišku hrepeni ter raste na kvišku; kako si leto za letom visočiji, dokler ti ni odmerjene si velikosti; če pomisliš, kako se človek med drugim stvarstvom odlikuje svojo po Stvarniku mu podeljeno pokončno postavo — kako se vse ono mora plaziti po zemlji; a on sam prosto in naravnost gleda v višave — ali te, ljubi, ne opominja že ta zunanost tvojega kvišku hrepenečega telesa cerkvenega izreka ter bodrila: „Sursum corda — srca kvišku!“

In če se slednjič na to, kar je najdragocenejega v tebi, če se ozreš na svojo dušo — veš, kako je vpodobljena v milosti božji, sveta in pravična; kako je tvoja duša prava podoba onemu, ki jej je Stvarnik, Odrešenik in Posvečevalec; — kako je v tem tvoja največa čast, da si po duši celo svojemu Bogu podoben. — Ali te, dragi, taka misel ne izpodbode, da se spominjaš prelepega kraja, kjer stanuje ta tvoj Bog oče: zlatih nebes — in da kličeš danes vnebo-

hodnji dan in da kličeš vselej: Gôri želim; gôri hočem; gôri k svojemu očetu — „Sursum corda — srca v višave!“

* * *

„Sursum corda — srca kvišku!“ torej, dragi slušalci, vselej v življenju: naj si v žalosti bo, naj si bode v veselju. — Iz nebes doli prihaja nad nas blagoslov in krepilo; iz nebes pa tudi vsaki tugi razvedrilo. — Zato naj nam bo življenja vodilo za v prihodnje cerkvene molitve sredi vsake sv. maše izrazilo: „Sursum corda — srca kvišku!“ Amen.

VI. nedelja po veliki noči.

In tudi vi bote pričevali: ker ste od začetka pri meni. (Ivan 15.)

Stari Rimljanje so imeli znamenitega Boga, rekli so mu Jan. Dvojeglav je bil spominjajoč vzhajajočega in zahajajočega solnca. Eden obraz mu je gledal naprej, drugi nazaj.

Takega Janovega obraza nas spominja današnja 6. povelikonočna nedelja. Sredi med velikonoč in med binkošti postavljena naj velikonočne dneve končuje in na binkoštno pa pripravlja. — Na Velikonoč naj gleda nazaj; na binkoštno dneve naprej.

Od Gospodnjega vnebohoda pa do prihoda sv. Duha so se bili apostoli 10 dni postom in molitvijo pripravljali. — Taka naloga naj bo tudi tem 10terim dnevom, ki jih imamo dandanes od vnebohoda pa do binkoštno nedelje.

Popolno v tem smislu se od nekedaj današnja nedelja zove „Exaudi“ — To je namreč prva beseda mašnih molitev iz mašne knjige. Z „Exaudi“, po naše „vsliši“ začne torej mašnik molitev, ki se celotno glasi: „Vsliši, Gospod, moj glas, s katerim kličem do Tebe. Ne odvrni svojega obraza od mene.“ — Lepa začetna prošnja današnji nekrvavi daritvi.

Kaj bo tudi nam, dragi, pripravnejega danes — nego če kličemo sv. cerkvijo:

Vsliši nas, Gospod; pošlji nam sv. Duha, ki naj napolni srca svojim vernikom in jim vžge ogenj tvoje ljubezni.

*

Najgloblja tajnost naši sv. veri je sv. Trojica — sv. Trojica, kakor nam cerkveno leto praznujočim stopa pred oči. — Božični prazniki so posvečeni Bogu Očetu, ki se je po rojstvu svojega Sinu usmilil človeškega rodu. — Velikonočni božjemu sinu, ki je po 33. letih svojega človeškega življenja na Golgoti za nas umrl, svojim vstajenjem in vnebohodom pa vsemu svetu izpričal svoje božestvo in svojo oblast čez smrt in čez grob. Binkoštni prazniki so dnevi sv. Duha, ki v ljubezni vtrjuje vstvarjeno in odrešeno človeštvo.

Binkošti torej, ki so nam v bližini, so prav pravi dnevi posvečeni tretji božji osebi: Sv. Duhu.

10 dni po svojem vnebovzetju je poslal Gospod svojim apostolom obljubljenega sv. Duha v podobi ognjenih jezikov med velikim šumom iz neba.

Predpodoba temu binkoštnemu prihodu sv. Duha pa je bila zgodba na sinajski gori v puščavi. — 50. dan namreč po svojem izhodu iz egipške sužnosti so Izraelci do te gore prišli in prejeli tu med gromom in bliskom na dveh kamenitih tablah 10tere božje postave.

Kakor je bilo torej judovsko praznovanje velikonočnega jagnjeta predpodoba naši Veliki noči — tako je zgodba na sinajski gori predpodoba našim binkoštim — ki so tudi vselej petdeseti dan po Veliki noči: kar pove že njihovo imenovanje z grško besedo „binkošti“; t. j. petdeseti dan.

Kar je bilo pa pokazano na sinajski gori v podobi; o tem istem so govorili potem proroki v jasnih zaznambah. — Prorok Joel namreč pravi: „Potem izlijem svojega Duha nad vse meso in prorokovali bodo vaši sinovi in vaše hčere; in kdor koli zakliče Gospodnje ime — bo rešen. (Joel 2.)

In kar so proroki v podobah narisovali, o tem s cela jasno govori naš Gospod in Izveličar.

Po končani zadnji večerji apostolom pravi: „Očeta hočem prositi in dá vam družega tolažnika, ki ostane pri vas — Duha resnice; ta vas vsega pouči in spomni vsega, kar sem vam pravil.“ (Iv. 14.)

Neposrednje pred vnebohodom ponovi Gospod svojim učencem to obljubo določnim poveljem: da naj ne odhajajo od Jeruzalema, dokler se ne izpolni ta njegova obljuba: „Vi pa ostanite v mestu Jeruzalemu, dokler ne bodete močjo oboroženi od zgoraj.“ (Luk. 24.)

Jeruzalem naj je kraj Gospodnje prav posebne učitve, njega trpenja in smrti; Jeruzalem kraj vstajenja in nebohojenja — torej tudi prejetve darov sv. Duha.

* * *

Dragi! V spominju teh darov tretje božje osebe, ki smo jih kedaj prejeli bili — molimo danes in naslednje predbinkošne dneve v tem smislu: naj biva v nas in ostane v nas svojimi sedmerimi darovi tretja oseba v sv. Trojici — sv. Duh. Amen.

Blaženi Andrej Bobola, mučenik iz Jezusove družbe.

23. majnika.

Bobolov rod je bil jako slaven in se je zlasti odlikoval po svoji privrženosti in gorečnosti do katoliške cerkve. Najlepši biser rodu Bobolov je gotovo blaženec duhovnik Andrej. Rodil se je leta 1592. v vojvodini Sandomirski. Stariši so ga zelo lepo vzgojili in ga naučili bogaboječnosti in drugih lepih čednosti. Na sandomirskih šolah se je tako odlikoval v znanostih in krščanskih krepostih, da so ga učitelji stavili drugim dijakom za vzor pridnosti, nrvnosti in pobožnosti. Ko je bil star 19 let, odločil se je Andrej, da dá slovo svetu in posveti svoje življenje Bogu in izveličanju duš. Hotel je stopiti v Jezusovo družbo; toda preje so mu morali stariši v to privoliti.

Dne 10. avgusta 1611. leta je s privoljenjem svojih starišev sprejel redovno obleko sv. Ignacija Lojolanskega v mestu Vilni. Tu se je mladi

Andrej vadal dve leti v redovnih pravilih zlasti v ponižnosti, poslušnosti in v zatajevanju samega sebe. L. 1613. je napravil slovesne obljube, nato se je dve leti učil filozofije v Vilni, in potem je nekaj časa poučaval na redovnih latinskih šolah v Kralovcu in v Poltavi na Ukrajini, potem je študiral štiri leta bogoslovje v Vilni. L. 1622. ga je škof Volovič posvetil v mašnika. L. 1624. je postal propovednik in izpovednik pri cerkvi sv. Kazimirja v Vilni in ob enem predstojnik Marijini družbi dijakov.

Duhovnik Andrej Bobola je deloval na prižnici, v izpovednici in pri bolnikih s tako gorečnostjo, da so ga splošno imenovali svetega moža. Bil je zares pravi biser svojega reda. Drugih skrbi ni imel, nego kako bi več duš pridobil za nebesa. Zlasti je mnogo truda posvetil učečim se mladeničem, katere je zbiral v Marijini družbi, vtrjeval jih v sveti veri ter jih vodil k bogaboječemu življenju. Poleg tega je izkazoval telesna dela usmiljenja, kadarkoli je bilo treba. Ko je l. 1625., 1630. in 1633. divjala v Vilni kuga, tedaj je vedno hodil s svojimi redovnimi brati po hišah ter iskal bolnikov, katere so domači iz strahu zapustili, ter jim stregel prav požrtvovalno. V tej samaritanski službi se je našlo kuge in umrlo več njegovih redovnih tovarišev; in sicer štirje bratje redovniki in štirje bratje neredovniki. A on je z božjo pomočjo ostal zdrav in živ, dasi si je želel podobno umreti.

Ko je l. 1639. napravil Andrej višje redovne obljube, poslali so ga v mesto Bobrujsko za predstojnika ondotne redovne hiše. To službo je opravljal modro in ljubeznjivo. Ni dopuščal, da bi mu drugi bratje stregli, nego je rajši on sam stregel v svoji ponižnosti drugim. Vsi so ga ljubili kakor očeta in vsak se je štel za srečnega, če je prišel pod njegovo vodstvo. Pri vsem tem je pazil, da so se redovna pravila strogo izpolnovala. Iz daljnih krajev so prihajali k njemu jezuitje, da bi se po dolgih mukah v misijonih pri njem odpočili, zopet vtrdili v popolnosti in se pripravili na daljno misijonsko delovanje v čast in slavo božjo in v izveličanje ljudi.

Za nekaj let je bil prestavljen v mesto Pinsk, kjer so jezuitje od l. 1635. imeli svoj kolegij. Posebno sposobnost je imel za misijonsko delo, ker je bil izbornega spominja, žive gestikulacije. Pred vsem je pa plamtel iz njega ogenj svete ljubezni do Boga in do ljudi ter gorečnost za

izveličanje njihovih duš. A Andrej se ni zanašal na svoje naravne darove in zmožnosti, nego se pripravljaj za vsako misijonsko potovanje s premišljevanjem, postom, molitvijo. zlasti z zaupanjem na pomoč Matere Božje. Na takih apostolskih potovanjih pa je moral mnogo trpeti in se zatajevati, ker je največ deloval v krajih, ki so bili po vojskah opustošeni, dalje v močvirnatih, malo obljudenih, gozdnatih in nepristopnih ozemljih. Večkrat je moral prenočevati pod milim nebom in se zadovoljiti s koščekom suhega kruha, ki mu je še ostal v torbi. V deželi, v kateri je Andrej deloval, je bilo največ razkolnih Malorusov. Navdušeni misijonar je poučeval nevedne ljudi o pravi katoliški veri, navajal jih k čednostnemu in pobožnemu življenju, razlagal jim, da so bili njihovi predniki združeni z rimskim papežem ter je zavračal zmote razkolnikov. In res, po mestih in vaseh se je mnogo razkolnikov povrnilo v katoliško cerkev. Toda ne samo na razkolnike, nego tudi na katoličane je bil pozoren ter oboje vtrjeval v veri in jih opominjal k verskemu življenju.

Ljudje dobre volje so z veseljem sprejemali misijonarja Andreja in se dali od njega poučiti. Toda zagrizeni razkolniki so ga jeli sovražiti ter premišljevali, kako bi ga umorili. Kjerkoli so mogli, delali so mu zapreke in težave; najbolj so ga sovražili razkolni ruski duhovniki. Ker so bili sami nevedni, niso se upali spuščati z njim v kak verski razgovor, da bi branili svoje zmote. Le sovražili so ga zato še bolj in šuntali ljudstvo proti njemu. Vse te težave je Andrej prenašal molče in potrpežljivo ter se ni dal v svoji gorečnosti motiti. (Konec prihodnjic.)

Iz češkega: „Cirkev vitězná. František Ekert.“

Kap. A. Merkun.

Mučenci.

Starokrščanska povest Milutina Mayerja

(Dalje.)

„Kaj?!“ dé Marcel razžaljen. „Ne moreš gledati? Si li Rimljan ti?“

„Valerij ima srce kakor repa!“ meni zaničljivo Lucij.

„Hihihi!“ hihita se Kornel Rupilij ter ven in ven ponavlja Lucijeve besede: Valerij ima srce kakor repa! . . . Hihihi! . . .

„To ni dostojno današnje slavnosti“, vzklikne zdajci Valerij razdražen.

„Molči!“ veli oče zadiraje se nanj kakor na kakega sužnja. „Kako se drzneš govoriti kaj takega? Mar si pozabil, da si še vedno pod mojo oblastjo navzlic temu, da si oblekel danes moško togo? Si li pozabil, da ima po rimskih zakonih oče vso oblast nad otrokom? Ti, nesrečni sin, da se nikdar več ne predrzneš oporekati svojemu očetu! . . .“

Valerij je sklonil glavo, kajti dobro je poznal očetovo naglo jezo.

„Čemu se pač poteguje za sužnja?“ menili so gosti.

Med tem je ubogi Karon popolnoma opešal. Zgrudil se je na kamenita tla zvijajoč se od prevelike bolečine. Konci živega oglja so se mu vtisnili v gole podplate in ga strašno pekli . . .

„Moje noge! Joj, moje noge!“ stokal je obupno nesrečnik in se kakor blazen krčevito prijemal z obema rokama za podplate . . .

„Po koncu!“ kričali so pijani Rimljani s hripavim glasom. „Še, še, to je premalo! . . .“

Nekoliko mlajših gostov skoči h Karonu. Začno ga pehati po žerjavici, ki se je vlačila za njim in razsipala po kamenitem tlaku, kjer se je ohlajala in gasla . . .

„Joj! . . . Milost! . . .“ stoka suženj še obupneje.

„Še malo, ne bo ti škodovalo“ sika zaničljivo Lucij Metel. „Moja tunika je mnogo več vredna, nego tvoji pasji podplati.“

Toda Karon ni mogel več vstati. Na podplatih so se mu izpahnili mehurji toliki, kakor golobja jajca . . .

Marcel Valerij videč, da suženj ne more več plesati po žerjavici, ukaže, naj mu naštejejo še dvajset palic po golem telesu, da bo pomnil svojo nerodost.

Karona so potegnili iz triklinija in ga odnesli v vrtič „viridarium“, kjer so ga jeli pretepavati z jermeni in z biči. Grozno cvilenje in stokanje se je zlegalo celo v triklinij, ali to ni motilo pijane družbe, ki je dalje vganjala svoje razposajenosti.

„Ti si nekako molčeč“, reče Lucij Valeriju. „Bodi pameten! Čemu se ti smili suženj?“

„Ker imam srce, ti pa si zver!“ odvrne mu ogorčeno Valerij.

„Oho! . . . Mar tako? . . .“

„Da, Lucij, ti si zver! Kako bi bilo tebi na Karonovem mestu? Bi li mogel trpeti tako mrcvarjenje? To ni dostojno plemenitih Rimljanov! . . .“

„Ali si čul, Kornelij?“ vpraša Lucij Kornela Rupilija.

„Koga?“

„Valerija, kako nas kara zaradi sužnja.“

„Nisem.“

„Kako bi neki mogel slišati, ko si že pod mizo . . .“

Kmalu potem, ko so bili sužnji odnesli Karona, stopil je tudi Valerij potr iz triklinija v v čveterooglati prostrani vežo, kateri so rekali „peristil“, in odondot v vrtič iskat nesrečnega Karona, ki je ves onemogel polumrtev ležal na tleh. Pri njem ni bilo nikogar. Drugi sužnji so se razšli. Pomagati mu niso mogli; čemu naj bi se mudili in si nakopavali gospodarjevo jezo.

Valerij se počasi približa nesrečniku in ga nežno stresne . . . Suženj se hipoma zgane in tožno zastoka, tako tožno, da se je človeku trgalo srce . . .

„Karon! Karon!“

„Joj! . . . Joj! . . .“, bil je odgovor.

„Karon, ne boj se! . . . Jaz sem, Valerij . . .“

Suženj odpre oči in pogleda mladeniča, ki ga je obsevala prijetna mesečina s svojimi bledozelenkastimi žarki . . .

„Joj! . . .“ zopet zastoče suženj.

„Čuj me! . . .“ prosi ga z milim glasom Valerij.

Suženj odpre oči in gleda preplašeno mladega gospodarja.

„Ti se me bojiš? Ne storim ti nič zalega! . . . Tvoja žalostna usoda me hudo peče . . .“

„Oj mladi moj gospodar“, pošepče suženj s slabim glasom, „kako si ti dober . . .“

„Ne žaluj. Jaz poprosim očeta, da boš od danes ti moj suženj; potem lahko storim s teboj, kar hočem. Saj veš, da ti ne skrivim lasu.“

„Vem, vem! . . .“

„Karon, dokler sem bil še majhen, ljubil si me ti vedno in negoval, kakor nihče izmed tvojih

siromašnih tovarišev. Tega ti jaz nikdar ne morem pozabiti! . . .“

„Hvala ti!“ reče suženj.

„Vedi, da te poskusim osvoboditi. Dam ti besedo.“

„Hvala! Hvala!“ stoka suženj, ki se s težko muko dvigne od tal in sede . . . Drhtajoč prime Valerija za desnico in jo moči s solzami ginjenja in hvaležnosti . . .

Emonski.

(Dalje prihodnjič.)

Z r n j e.

Krivoverčev čudež. Za časa, ko so apostoli delovali in pod vplivom sv. Duha vspešno širili vero v Krista, nastopil je v Perziji mož, imenom Manes. Učil je krive nauke, a da si pridobi po izgledu apostolov kaj privrženec, obeta verujočim čudeže. Tudi perzijski kralj Sapor je bil pripravljen pristopiti do njegove vere, ako mu ozdravi bolnega sina. Sin pa je v rokah krivoverca umrl in razjarjeni kralj je dal živega odreti in njegovo kožo javno razobesiti v svarilen izgled. — Podobno, dasi ne na ta način, so končali večjidel krivoverci odpadniki; Bog je očitno pokazal, kako zelo sovraži nje same in njihove privrženec.

L. P.

Smrt vsled lakomnosti. Angleški kralj Rihard Levosrčnik je bil zelo lakomen človek. Njegov podložnik grof Limoge je nekoč našel zaklad. Del tega najdenega zaklada je poslal grof kralju kakor svojemu fevdnemu gospodu. Toda Rihard je zahteval ves zaklad. Ker se mu ni izpolnila ta zahteva, tedaj je šel s svojimi vojaki in je jel grofa oblegati v njegovem gradu. Ko je na konju ogledaval utrdbo, zadela ga je puščica. Rana je bila smrtna in vsled nje je umrl 6. januarija 1199. Tako je svojo lakomnost plačal z življenjem.

Kap. A. M.

Poprava.

V sestavku „Prošnje procesije v stari Ljubljani“, — „Danica“ list 15, str. 116 beri: „Prošt Buccellini je prišel leta 1682 križni ponedeljek z infulo in pastoralko k sv. Jakobu.“

„Danica“ izhaja vsak petek na celi polji in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krone, za četrto leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej.

V Ljubljani se dobivajo posamezne številke po 10 vinarjev v tabakarni: Makso Brusovi, pred škofijo 12.
